

Geamendeerd raadsvoorstel

Zaaknummer:

Onderwerp Rekenkameronderzoek Jeugdzorg Fase 2

Datum voorstel   Datum
raadsvergadering
11 juli 2023

Aan de raad van de gemeente Goirle

Inleiding

In 2022 heeft de rekenkamercommissie in Midden-Brabant (hierna RMB) besloten tot een meerjarig onderzoek naar de inkoop van de jeugdhulp in de regio Hart van Brabant. Dit onderzoek werd mede gemotiveerd door de sterk oplopende uitgaven in de RMB-gemeenten, Dongen, Goirle, Hilvarenbeek en Loon op Zand. Deze sterke stijging van de uitgaven reflecteerde overigens een landelijke trend.

In de nieuwe aanbestedingsronde voor de jeugdhulp die in 2021 werd gestart door de regio Hart van Brabant (vanaf nu: HvB) zijn een zestal bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd waar het regionale stelsel van jeugdzorg na de inkoop van zorg aan zou moeten voldoen. Deze uitgangspunten zijn door de raden onderschreven. Het gaat om de beheersing van de kosten, onder behoud van (uitgangspunt 1), normalisering (uitgangspunt 2), een verbeterde lokale samenhang (uitgangspunt 3), werk (uitgangspunt 4), een eenvoudiger en selectiever systeem (uitgangspunt 5) en het scherper selecteren van aanbieders om misbruik van zorggeld te voorkomen (uitgangspunt 6). Het meerjarig onderzoek dat de RMB in de periode 2022-2024 uitvoert naar de jeugdhulp concentreert zich op de uitwerking van deze bestuurlijke uitgangspunten bij de aanbesteding van de jeugdhulp.

De RMB voert het meerjarig onderzoek uit in drie fasen.

Fase 1	<u>Deskresearch inkoopcontracten</u> In juli 2022 heeft de RMB de gemeenteraden geïnformeerd over haar conclusies ten aanzien van de studie naar de regionale inkoopdocumenten. De RMB heeft de uitkomsten besproken in een informatieavond op 28 september 2022 (LochHal in Tilburg).	Afgerond in september 2022
Fase 2	<u>Toetsing contracten</u> In de huidige fase van het onderzoek rapporteert de RMB over de bevindingen ten aanzien van de in november 2022 afgesloten contracten. De kernvraag van het onderzoek was of, op basis van de afgesloten	November 2022 - heden

	contracten, geconcludeerd kan worden dat er zicht is op het realiseren van de zes vastgestelde bestuurlijke uitgangspunten.	
Fase 3	<u><i>Uitvoering in de praktijk</i></u> In 2024 sluit de RMB het meerjarig onderzoek af met een onderzoek naar de uitvoering van het nieuwe stelsel van jeugdzorg, waarin de in 2022 afgesloten contracten in de praktijk worden uitgevoerd.	Volgt in 2024

Dit raadsvoorstel en de bijhorende stukken hebben betrekking op de resultaten van onderzoeksfase 2. De bestuurlijk relevante conclusies en aanbevelingen zijn verwoord in de bestuurlijke nota 'Helpen doen we samen?'. De meer technische resultaten zijn verwerkt in de nota van bevindingen, die als link is opgenomen in de bestuurlijke nota/rapport.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

- 1) De bevindingen en conclusies uit de bestuurlijke nota (deel A) van de Rekenkamercommissie te onderschrijven.
- 2) De drie aanbevelingen uit de bestuurlijke nota (deel A) 'Helpen doen we samen?' over te nemen.
  1. De RMB adviseert de raad ten eerste haar handelingsperspectief te benutten door:
    - a. B&W te vragen of de gemeentelijke **Toegang** klaar is voor de jeugdhulp, zoals zou moeten blijken uit voldoende personele bezetting, vereiste deskundigheid en sturing van de toegang. Vraag ook een kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van de gereedheid van de Toegang.
    - b. B&W te vragen om een periodieke update – bijvoorbeeld tweemaal per jaar – over kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van het aantal verwijzingen door de gemeentelijke **Toegang**: hoeveel vragen om hulp, hoeveel verwijzing naar het eigen sociaal verband, hoeveel naar het voorliggend veld, hoeveel naar hoogspecialistische jeugdhulp (Segment 1), hoeveel naar veel voorkomende jeugdhulp (Segment 4). Vraag bij elk van deze categorieën om een schatting van de gemiddelde behandelduur. Hierbij past een bestuurlijke duiding van de verkregen informatie.
  2. De RMB adviseert de raad ten tweede haar handelingsperspectief te benutten door: B&W te vragen om een periodieke update van het **contractmanagement** door regio HvB met de 'eigen' zorgaanbieders. Hierbij dient informatie gegeven te worden over de voortgang bij de diverse ontwikkel- en transformatieopgaven in de beoogde samenwerking met de zorgaanbieders, zoals aangekondigd in de contracten en opdracht-omschrijvingen.
  3. Vraag als gemeenteraad aan B&W om zo snel mogelijk een visie op normalisering voor te stellen aan de raad.

Beoogd effect

Met het uitvoeren van het rekenkameronderzoek naar de contracten (fase 2) heeft de RMB zowel de kansen voor de realisatie van de door de gemeenteraden vastgestelde bestuurlijke uitgangspunten als de mogelijke risico's van het nieuwe inkoopbeleid voor de jeugdhulp in beeld gebracht. Met dit inzicht wil de RMB de gemeenteraden handvatten bieden voor hun kaderstellende en controlerende rol. De aanbevelingen van de RMB vergroten het handelingsperspectief van de gemeenteraad en richten zich op: de Toegang, het contractmanagement en een visie op normalisering.

Bestuurlijke reactie college(s) van B&W en nawoord RMB

De concept bestuurlijke nota 'Helpen doen we samen?' heeft in de afzonderlijke colleges van B&W van Dongen, Goirle, Hilvarenbeek en Loon op Zand voorgeleggen voor een bestuurlijke reactie. Deze reactie is opgenomen deel B van bijgevoegd rapport.

Naar aanleiding van de reactie van de colleges van B&W van Dongen, Goirle, Hilvarenbeek en Loon op Zand heeft de rekenkamercommissie geen nawoord opgesteld.

De rekenkamercommissie heeft op 8 juni 2023 het rapport definitief vastgesteld.

Argumenten

Ad 1 Het RMB-onderzoek biedt inzicht in de kansen en risico's van het nieuwe inkoopbeleid.

In de bestuurlijke nota schetst de RMB de *kansen* voor de realisatie van de bestuurlijke uitgangspunten (zie §5 van de bestuurlijke nota). De contracten en de start van de implementatiefase bieden namelijk enig zicht op de contouren van het nieuwe stelsel van jeugdhulp dat de regio Hart van Brabant en de gemeenten in 2023 opzetten. Bij de verdere uitwerking van het nieuwe stelsel ziet de RMB kansen om het nieuwe stelsel tot een succes te maken, dat wil zeggen dat de bestuurlijke uitgangspunten worden gerealiseerd. Deze kansen zijn:

- Meer ruimte maken voor complexe zorg door minder lichte zorg
- Operationaliseren van termen om meer sturend te kunnen worden
- Betere informatie om te kunnen normaliseren
- De gemeentelijke Toegang als cruciale speler in het proces
- Verbetering lokale controlefunctie zodat gemeenteraden beter kunnen sturen.
- Meer eisen aan zorgaanbieders ter voorkoming van misbruik zorggeld

Ook schetst de RMB in de bestuurlijke nota *risico's* voor het nieuwe stelsel van jeugdhulp, die ertoe kunnen leiden dat het stelsel zich toch niet in de gewenste richting ontwikkelt. Deze zijn:

- De samenwerkingsfilosofie kan leiden tot te weinig slagvaardigheid
- Er is geen garantie dat alleen effectieve interventies worden ingezet
- De beoogde effecten van de bekostigingswijze zijn ongewis
- De gemeentelijke Toegang slaagt niet in de triage
- De onafhankelijkheid van de gemeentelijke toegang wordt aangetast
- Zorgaanbieders dragen te weinig bij aan de gewenste normalisering
- Zorgaanbieders voldoen te weinig aan de integriteitseisen

Ad 2.1 Handlingsperspectief van de raad met betrekking tot de Toegang.

De RMB heeft een aanbeveling geformuleerd met betrekking tot de inrichting van de gemeentelijke toegang omdat de toegang naar het oordeel van de RMB voor het slagen van het nieuwe jeugdhulpstelsel van cruciaal belang is. Daarnaast is een aanbeveling geformuleerd met betrekking tot monitoringinformatie over de gemeentelijke toegang, omdat er bij de gemeente nu in 2023 nog weinig of geen sturingsinformatie beschikbaar is over het functioneren van de gemeentelijke toegang zelf.

Ad 2.3 Contractmanagement als belangrijke randvoorwaarde voor succes.

De RMB beveelt de raad aan om het college periodiek te vragen om een update van het contractmanagement Het contractmanagement wordt uitgevoerd door de regio Hart van Brabant. Deze aanbeveling heeft dus betrekking op het contractmanagement, waarbij de regio HvB een belangrijke rol speelt. Voor de opvolging van deze aanbeveling zal daarom de medewerking van de

regio HvB noodzakelijk zijn. Tezamen met aanbeveling over de monitoringsinformatie over de gemeentelijke toegang zal deze aanbeveling moeten leiden tot een beleidsrijke verantwoording aan de gemeenteraad.

Ad 2.3 Een visie op normalisatie biedt houvast voor de gemeentelijke toegang.

Een kaderstellende visie van de gemeenteraad zal de gemeentelijke toegang bij de uitvoering houvast geven. De gemeenteraad kan hierbij aangeven langs welke lijnen de geconstateerde kansen gerealiseerd kunnen worden.

Financieel

n.v.t.

Voortgang

In 2024 sluit de RMB het meerjarig onderzoek af met een onderzoek naar de uitvoering van het nieuwe stelsel van jeugdzorg, waarin de in 2022 afgesloten contracten dan in de praktijk worden uitgevoerd.

Communicatie

De RMB heeft op 14 juni 2023 een toelichting op haar onderzoeksbevindingen gegeven tijdens een zogenaamde 'LocHal-bijeenkomst' voor de gezamenlijke gemeenteraden van Goirle, Dongen, Loon op Zand en Hilvarenbeek. Daarbij zijn de raadsleden in de gelegenheid geweest tot het stellen van technische vragen en verduidelijkende vragen met betrekking tot de conclusies en aanbevelingen. De onderzoeksresultaten zijn gepubliceerd op www.rkc-mb.nl.

Bijlagen

Rapport: 'Helpen doen we samen? – een rekenkameronderzoek naar de evaluatie van de contracten van jeugdhulp in de regio Hart van Brabant:

Deel A: Bestuurlijke nota

Deel B: Bestuurlijke reactie colleges van B&W van Dongen, Goirle, Hilvarenbeek en Loon op Zand

Deel C: Nota van bevindingen

Besluit

De raad van de gemeente Goirle, gezien het voorstel van de rekenkamercommissie, *besluit*:

- 1) De bevindingen en conclusies uit de bestuurlijke nota (deel A) van de Rekenkamercommissie te onderschrijven.
- 2) De drie aanbevelingen uit de bestuurlijke nota (deel A) 'Helpen doen we samen?' over te nemen.
  - 1a De RMB adviseert de raad ten eerste haar handelingsperspectief te benutten door: B&W te vragen om te onderzoeken of de gemeentelijke Toegang klaar is voor de jeugdhulp, zoals zou moeten blijken uit voldoende personele bezetting, vereiste deskundigheid en sturing van de toegang. Vraag ook een kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van de gereedheid van de Toegang. De raad binnen een half jaar te informeren over de kwantitatieve en kwalitatieve bevindingen van het onderzoek.
  - 1b B&W te vragen om een periodieke update – bijvoorbeeld tweemaal per jaar – over kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van het aantal verwijzingen door de gemeentelijke Toegang: hoeveel vragen om hulp, hoeveel zorgvragers er op de wachtlijst staan en hoe lang (aantal dagen) de zorgvrager gemiddeld moet wachten voordat er een zogenaamd keukentafelgesprek plaatsvindt, hoeveel verwijzing naar het eigen sociaal verband, hoeveel naar het voorliggend veld, hoeveel naar hoogspecialistische jeugdhulp (Segment 1), hoeveel naar veel voorkomende jeugdhulp (Segment 4). Vraag bij elk van deze categorieën om een schatting van de gemiddelde behandelduur. Hierbij past een bestuurlijke duiding van de verkregen informatie. De raad binnen een half jaar te informeren over de voortgang en de behaalde resultaten.
- 2 De RMB adviseert de raad ten tweede haar handelingsperspectief te benutten door: B&W te vragen om een periodieke update van het regionale contractmanagement door regio HVB naast de voor de gemeente Goirle 'eigen' zorgaanbieders. Hierbij dient informatie gegeven te worden over de voortgang bij de diverse ontwikkel- en transformatieopgaven in de beoogde samenwerking met de zorgaanbieders, zoals aangekondigd in de contracten en opdracht-omschrijvingen.
- 3 Vraag als gemeenteraad aan B&W om zo snel mogelijk een (regionale) visie op normalisering voor te stellen aan de raad.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Goirle van 11 juli 2023.

Griffier,

Voorzitter,

Frits Harteveld

Mark van Stappershoef